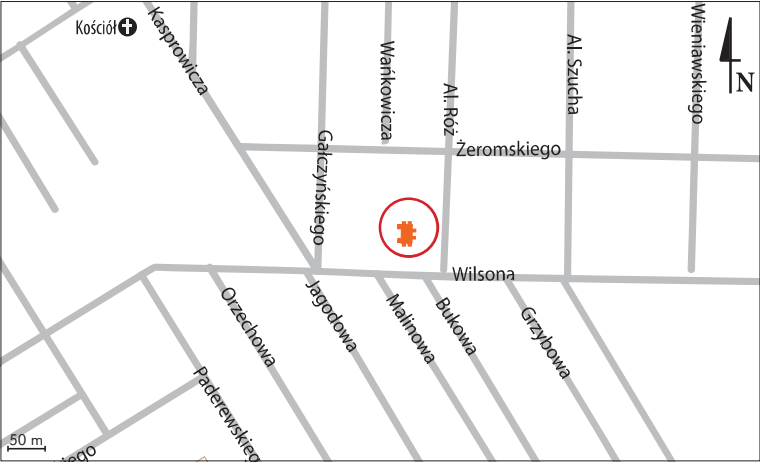

Lp. 09/a		
WEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	
1. Nazwa	2. Czas powstania	3. Miejscowość
Dom mieszkalny letniskowy. Willa Boraksa	przed 1939	Józefów
7. Fotografia z opisem wskazującym na orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym		4. Adres
 		Al. Róż 6 05-420 Józefów obr. 31 działka 46
 		5. Przynależność administracyjna
Widok od strony południowo-zachodniej z podwórza. Fot. 2025 Widok od strony północno-wschodniej z Alei Róż. Fot. 2011 Widok od strony południowo-wschodniej z ulicy Wilsona. Fot. 2025		województwo mazowieckie powiat otwocki gmina Józefów
		6. Formy ochrony

8. Historia, opis i wartości

Dom, jako letnisko dla rodziny, zapewne także na wynajem, wybudował Arnold Boraks w latach 30. XX wieku. to jeden z zespołu pięciu budynków drewnianych i jednego murowanego (elektrowni) na leśnej posesji o powierzchni 22 tys. m². w Michalinie, w latach 1924-1951 należącym do Letnisk Falenickich (obecnie Józefów). Rodzina z dziećmi spędziła tu czas kampanii wrześniowej 1939 roku, po powrocie syna Arnolda, Stanisława Boraksa z wojska, rodzina wróciła do Warszawy. Po wojnie nastąpiło tzw. wprowadzenie w posiadanie właściciela. Dom zasiedlono mieszkańcami kwaterunkowymi, do dziś pełni funkcję mieszkalną całoroczną, obecnie zajęte są 2 lokale.

Budynek drewniany parterowy z nieużytkowym poddaszem, na podmurówce zbudowano na planie prostokąta z wysuniętymi skrajnie dwoma ryzalitami w kierunku podwórza (na planie prostokątnej litery C). Dwuspadowe dachy pokryte papą. Wejścia do mieszkań prowadzą z wnętrza podwórza. Ściany szczytowe i ścianę od strony ulicy wyposażono w pary zabudowanych werand. Elewacje dłuższych ścian 10 i 12-osiowe, zakończone centralnie szczytem. Elewacje boczne 3-osiowe. Całość oszalowana profilowanymi deskami naprzemiennie pionowo i poziomo, w części centralnej pod oknami i na poddaszu – ukośnie, symetrycznie. Gzymsy podkreślone ozdobnie wykończonymi deseczkami, szczyty dachów ciesielsko obrobione, wypełnione listewkową kratką.

Wartość historyczna budynku związana jest z właścicielami. Pozostałość dawnego leśnego siedliska domów świadczy o inwestycji Stanisława Boraksa, adwokata, przedstawiciela żydowskiego zasymilowanego środowiska prawniczego w rozwój letniska Michalin. Stanisław Boraks, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku, kampanii wrześniowej w 1939 roku, w czasie wojny przebywał w getcie warszawskim, jako policjant organizował pomoc potrzebującym, ukrywał rodzinę po aryjskiej stronie, m.in. na linii otwockiej.

Ciekawą formę budynku, nieprzekształconą główną jego bryłę a także skromne zdobnictwo charakterystyczne dla budownictwa letniskowego na linii otwockiej w późnych latach 30. XX wieku, można uznać jako wartościowe artystyczne i naukowe. Werandy silnie przebudowane, prawdopodobnie w związku z przekształcaniem budynku na całoroczny.

Źródła: APW O. w Otwocku, Akta Gm. Let. Falenica, j.250; Protokoły oględzin nieruchomości Edwarda Baranowskiego 1941, arch. rodzinne E.B.; Wspomnienia Lillian Boraks-Nemetz https://omekas.library.uvic.ca/s/memory/page/lbn_childhood; www.getto.pl

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Budynek zamieszkały przez dwie rodziny, lokatorzy z pozostałych mieszkań zostali wykwaterowani w 2024 roku. Stan trudny do określenia, pozornie dobry. Należałoby przywrócić pierwotny stan werand, częściowo otynkowanych.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Lidia Głazewska-Dańko
4 czerwca 2025

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków